

og dette vilde efter min Mening gjøre Anlaget en hel Del billigere. Jeg skal ogsaa tillade mig, ganske vist kun som en Hensigtning — og forsaavidt man gjerne falder det en Flyvetank — at henlede den ærede Ministers Opmærksomhed paa, om ikke hele Sagen kunde ordnes paa en anden Maade, saaledes nemlig f. Ex., at Staten eller Jernbanefelskabet overtog Anlagstapitalen mod en Rentegaranti fra Oplandets Side. Jeg tror, at det vilde være lettere at tilvejebringe en saadan Rentegaranti end at skaffe Kapitalen tilveie. Jeg anser det nemlig for givet, at hvis Oplandets Behovene skulle skaffe disse Penge tilveie, maa de nødvendigvis sætte sig i Forbindelse med et eller andet Pengeinstitut, en Bank f. Ex., og der vilde de selvfølgelig ikke godt kunne faae Penge til 4 pCt., hvormod man let kunde gaa ind paa at garantere 4 pCt. Dette kunde maaske føre til, at Sagen blev noget indviklet, men det kunde dog tænkes, at dette kunde ske gennem de kommunale Myndigheder, saa at det ikke bliver aldeles utænkeligt at opnaa en saadan Rentes Gjennemførelse. Dette er imidlertid kun Antydninger, som jeg vil henstille til nærmere Overveelse, og jeg skal som sagt takke den ærede Minister for Lovforslaget, saaledes som det er forelagt, idet jeg haaber, at han ikke vil være utilbøielig til at modtage forskellige Ændringer deri, og jeg skal da henstille til det ærede Thing og navnlig til det eventuelle Udvalg at tage Hensyn til de Bemærkninger, jeg her har tilladt mig at fremkomme med.

Winther: Der er kun et enkelt Punkt, som jeg vil omtale ved dette Lovforslag, og det er et Punkt, som jeg bragte paa Omtale ved det Lovforslag, der var under Forhandling igaar. Det er nemlig dette, at efter min Mening vil det være nødvendigt ved dette, saavel som ved ethvert andet i Fremtiden kommende Lovforslag, hvorved der paalægges Staten i det Hele Pengeforpligtelser, at der reserveres den endelige Afgørelse angaaende Udredelsespligten til Finanslovens Bestemmelse. Der blev fra det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Anksær) igaar gjort en Bemærkning ved Slutningen af Forhandlingen, men da jeg ikke vilde opholde Thinget og desuden havde haft Ordet to Gange, var det ikke let for mig at komme til at svare ham; hans Bemærkning kan jeg imidlertid ved denne Leilighed besvare, idet jeg omtaler Betydningen af det Lovforslag, som her er under Forhandling. Det ærede Medlem sagde, at naar Rigsdagen som sammen, var efter Medlemmets for Odders (Winthers) Mening Raos tilstede. Ganske vist er Muligheden tilstede for Raos, men der er ogsaa den ordnende Fornuft tilstede, som forhindrer Raos fra at komme frem. Man maa nemlig erindre, at der her er de to Thing og Regjeringen, førend der kan indtræde nogen saadan positiv Forholdsregel, som skulde bevirke Raos, en Forvirring. Den Slags Yttringer, som

det ærede Medlem kom med, er Noget, der ved en aldeles løs Betragtning kan synes at have Noget at betyde, men ser man det efter i Sømmene, betyder det Intet og er ikke Andet end Mundsvær. Det kan ikke tænkes, at der under den Forfatning, som vi have, skulde kunne indtræde trods alle de 3 Momenter, som her gjøre sig gjældende, en Forvikling i de Forhold, som Staten engang har anerkjendt for at være hensigtsmæssige og fornuftige at gennemføre. Denne Indsigelse vil jeg tillade mig ligeoverfor denne Yttring om Raos. Der blev af et andet æret Medlem sagt, at naar en saadan Tilstand skulde indtræde, en saadan Reservation gjøres med Hensyn til Finansloven, var der Ingen, der vilde indlade sig med Staten paa saadanne Foretagender. (Det avius Hansen: Ja!) Jeg tror, at det var det ærede Medlem for Dens Amt 1ste Valgkreds (Det avius Hansen), der sagde dette, i ethvert Fald har han nu gjort denne Anskuelse til sin. Men naar vi kaste et Blik tilbage til tidligere Tilstande under Absolutismen, saa vilde vi finde, at der blev foretaget forskellige Ting, hvor Staten var den ene Kontrahent og Private den anden, men skulde der vel være mere Sikkerhed mod Raos i den Virken, som var tilstede under Absolutismen, end i den, der er tilstede under vor nuværende Forfatning? Jeg veed meget godt, at der er Noget, der tro, at de alene vide, hvad der tjener til Statens Gavn, og navnlig naar det er en Enkelt, eller der er et lille Oligarki bagved den Enkelte, der styrer, er det fordelagtigt at gjøre gjældende, at de Andre ikke vide, hvad der tjener til deres Gavn. Men vor Forfatning og vor Grundlov gaar ud fra en anden Forudsætning. Den tror, at Folket i Forbindelse med Regjeringen kan komme til at varetage, hvad der er fornuftigt for Statsansundet. Dertil har jeg Lillid til de uansvarlige Raadgivere, der skulle sig bag ved den fødte Herker, der undertiden kan være en Idiot. De se altsaa, mine Herrer, at den Art Indvendinger kun er Noget, som man kan faae Folk til at gjentage, som stole paa dem, af hvem de høre det, men som ikke selv tænke Sagen til Bunds. Men saa meget er vist, at dersom vi ikke gaae ind paa en Fremgangsmaade som den, jeg her har ment burde komme til Anvendelse, vil der kunne indtræde Tilfælde, hvor Statskassen ved Domstolens Mellemkomst i Genhold til en paa et andet Tidspunkt givne Lov vil kunne blive nødt til i et ubeleiligt Dieblit at udrede Midler, som den ikke kan undvære uden Besvær for Statens Styrelse. Vi have haft Tilfælde af denne Art, det er disse Spor, som skrælle mig, og derfor mener jeg, at vi bør se til ikke at komme ind i dette Uføre. Jeg skal saalænge jeg er Rigsdagsmand og har Sæde i dette Thing, have min Opmærksomhed henvendt paa dette Punkt, eftersom jeg ser og hører, at der fra Regjeringens Medlemmers Side gjøres den Anskuelse gjældende, at